

Citizendium – szakszerű online enciklopédia meggyőző tartalom nélkül

A *Wikipedia* az utóbbi időben viták keresztüztébe került, miután többen is megkérdőjelezték az online enciklopédia hitelességét. A kritikákra válaszul az „alapító atya”, *Larry Sanger* egy újabb kezdeményezésbe fogott: a *Citizendium* a *Wikipedia*hoz hasonló elveken, ugyanakkor szakértő szerkesztők és rendőrségi közreműködők bevonásával működik.

Az interneten 2001 januárja óta jelenlévő *Wikipedia*val kapcsolatos problémák először akkor kerültek előtérbe, amikor *John Seigenthaler*, egykori újságíró észrevette, hogy a róla szóló szócikkben a nevét összefüggésbe hozták a Kennedy-mérenyletekkel. A *Wikipedia* alkotói ettől kezdve változtattak szerkesztési politikájukon és korlátozni kezdték a nem regisztrált felhasználók publikálási lehetőségeit.

A felmerült problémák ellenére elmondható, hogy a *Wikipedia* forradalmasította az enciklopédiák piacát, és egy a *Nature* folyóiratban 2006-ban napvilágot látott tanulmány szerint az információk, adatok pontosságát illetően nem marad el az *Encyclopaedia Britannicától*.

Sanger, bár továbbra is hisz a *Wikipedia*t létrehozó, a felhasználók széles körű szakértelmére építő elgondolásban, szükségesnek tartja, hogy egyes tudományterületek szócikkeihez hozzáértő szerzők, szerkesztők adják a nevüket. Úgy véli, hogy a *Wikipedia* megfelelő ösztönző erővel bírhat a szakemberek számára, akik nem nézik jó szemmel, ha a tudományterületekre vonatkozó szócikkben helytelen információk olvashatók. A *Sanger* által „compendium of everything”-ként (magyarul, jobb híján: „minden ismeret kompendiumaként”) aposztrofált *Citizendium* elsősorban a felölelendő széles körű ismeretanyagban, illetve a közreműködő szakértők számának tekintetében különbözik minden egyéb kezdeményezéstől. Szerkesztéséből azonban a felhasználókat továbbra

sem zárják ki: például egy „*Buffy, a vámpírok réme*” rajongói oldal jó és alapos munkát végző szerkesztője ugyanúgy közreműködhet a vonatkozó szócikk megírásában, mint egy szakszócikk megszerkesztésében a terület PhD fokozattal rendelkező szakértője.

A *Citizendium* és a *Wikipedia* megjelenésében és használatában komoly átfedések vannak. Mindkét alkalmazás a web 2.0 generációhoz tartozik, navigálásuk szinte azonos. A *Citizendium*ot ugyanakkor kevesebb fénykép színesíti, inkább ikonokkal operál. Ikonok jelentik a belépési pontot a tudományterületenként felosztott témacsoportokhoz. Az ikonra kattintva – táblázatba szedve – megtaláljuk az egyes témákhoz kapcsolódó hiperhivatkozásokat. Megtekinthetjük a jóváhagyott és a jóváhagyásra váró cikkeket, az egyes témák szerkesztőinek, szerzőinek névsorát, rövid életrajzát.

Ha a két wikialapú enciklopédiát összevetjük, egyértelműen a *Wikipedia* tűnik jelenleg használhatóbbnak. Egyszerűen azért, mert jóval nagyobb ismeretanyagot tartalmaz. A cikk szerzője például egy manapság igen népszerű témáról, az éghajlatváltozásról („*climate change*”) keresett anyagot a *Citizendium*ban, de mindössze egyetlen ugrópontot talált, amely az üvegházhatásról szóló szócikkhez irányította el, jóllehet a „*greenhouse effect*” kevésbé használatos terminus az újabb szakirodalomban. Ezzel szemben a *Wikipedia*ban egy gazdagon illusztrált, a klímaváltozás hatásait részletező szócikket találunk.

Mindent összevetve a *Citizendium* jó elgondolás, amely jelentős előrelépést jelent az online enciklopédiák világában, és mivel egyelőre csak a béta-verziója ismeretes, nem szabad túl éles ítéletet mondani róla. Ugyanakkor megfontolandó, hogy érdemes volt-e ilyen szerény, a felhasználók és a közreműködők számára kevésbé attraktív, meggyőző tartalommal újtára bocsátani.

/CHILLINGWORTH, Mark: Expert wiki lacks content users crave. = Information World Review, 235. sz. 2007. május, p. 26./

(Dancs Szabolcs)